

Boodschap voor de zestiende

Wereldziekendag

Dierbare broeders en zusters!

1. Op 11 februari, de gedenkdag van de gezegende Maagd Maria van Lourdes, vieren wij Wereldziekendag, een goede gelegenheid om na te denken over de betekenis van pijn en de christelijke plicht om daar verantwoordelijkheid voor te nemen in iedere situatie waarin sprake is van pijn. Dit jaar is deze belangrijke dag verbonden met twee belangrijke gebeurtenissen in het leven van de Kerk, zoals al blijkt uit het thema 'De Eucharistie, Lourdes en de pastorale ziekenzorg': de 150ste verjaardag van de verschijningen van de Onbevleete Maagd Maria in Lourdes en de viering van het Internationaal Eucharistisch Congres in het Canadese Québec. Dit biedt ons een bijzondere gelegenheid om met elkaar na te denken over het nauwe verband tussen het mysterie van de Eucharistie, de rol van Maria in het heilsplan en de realiteit van de pijn en het lijden van de mens.

De 150 jaar die sinds de verschijningen in Lourdes zijn verstreken, nodigen ons uit om onze blik te richten op de Heilige Maagd, wier Onbevleete Ontvangenis het ultieme geschenk is van God aan een vrouw, zodat zij zich volledig en met een standvastig en onwankelbaar geloof kon wijden aan het goddelijke plan, ondanks het lijden en de beproevingen die zij zou moeten doorstaan. Maria is dan ook een voorbeeld van de totale zelfovergave aan Gods wil: zij ontving het eeuwige Woord in haar hart en in haar maagdelijke schoot; zij stelde haar vertrouwen in God en terwijl haar eigen ziel door een zwaard werd doorboord (vgl. Lc 2,35), aarzelde zij niet om te delen in het lijden van haar Zoon en herhaalde zij op Golgota aan de

voet van het Kruis het 'ja' dat zij ook bij de Annunciatie uitsprak. Nadenken over de onbevleete ontvangenis van Maria betekent dat wij ons laten aantrekken door het 'ja' waarmee zij op zo'n prachtige manier onderdeel werd van de missie van Christus, de Verlosser van de mensheid. Het betekent dat wij ons door haar bij de hand laten nemen om op onze beurt tegen God te zeggen "Uw wil geschiede" in ons bestaan dat zowel vreugde en verdriet, hoop en teleurstellingen kent en in het besef dat de beproevingen, de pijn en het lijden de betekenis van onze pelgrimstocht op aarde verrijken.

2. Men kan niet nadenken over Maria zonder zich aangetrokken te voelen tot

Christus en men kan niet naar Christus kijken zonder zich direct ook bewust te zijn van de aanwezigheid van Maria. Er bestaat een onverbreekelijke band tussen de Moeder en de Zoon, die in haar schoot tot stand gebracht is door de heilige Geest, een band die we op mystieke wijze terugzien in het sacrament van de Eucharistie, zoals de kerkvaders en theologen door de eeuwen heen hebben aangegeven. “Het vlees dat door het werk van de heilige Geest geboren is uit Maria, is brood dat is neergedaald uit de hemel,” zo zei de heilige Hilarius van Poitiers. In het negende-eeuwse ‘Sacramentarium Bergomense’ lezen we: “Haar schoot heeft een vrucht voortgebracht, een brood dat ons vervuld heeft van een engelachtig geschenk. Maria heeft het heil hersteld dat Eva door haar zonde had vernietigd.” En de heilige Petrus Damiani schreef: “Het lichaam dat de Heilige Maagd heeft voortgebracht, in haar schoot gevoed met moederlijke zorg, dat lichaam en niets anders ontvangen wij nu van het heilige altaar, en daarvan drinken wij het bloed als sacrament van onze verlossing. Dat is het katholieke geloof en dat is wat de heilige Kerk leert.” De band tussen de Heilige Maagd en de Zoon, het Offerlam dat de zonden van de wereld wegdraagt, strekt zich uit tot de Kerk, het mystieke Lichaam van Christus. Maria, zo sprak de dienaar Gods Johannes Paulus II, is in heel haar leven een “vrouw van de Eucharistie” en daarom is de Kerk, die Maria als haar voorbeeld ziet, “ertoe geroepen haar in haar relatie tot dit heiligste geheim na te volgen”.¹ In dat perspectief is het nog beter te begrijpen waarom in Lourdes de verering van de Heilige Maagd zo zeer verbonden is met een voortdurende verwijzing naar de Eucharistie, met dagelijkse eucharistievieringen, met de verering van het heiligste sacrament en met de

zegening van de zieken, één van de indrukwekkendste momenten van het bezoek van de pelgrims aan de Grot van Massabielle.

De aanwezigheid van vele zieke pelgrims in Lourdes en van de vrijwilligers die hen begeleiden, helpt ons om na te denken over de tedere, moederlijke zorg die de Maagd tentoonspreidt voor alle menselijke pijn en al het menselijk lijden. De nabijheid van Maria, *Mater Dolorosa*, die aan de voet van het kruis meeleeft met haar Zoon in haar verbondenheid met het Offer van Christus, is voelbaar voor de christelijke gemeenschap die zich schaart rond haar lijdende leden, die de tekenen dragen van het lijden van de Heer. Maria lijdt mee met hen die het moeilijk hebben, zij hoopt met hen, zij is hun troost en steunt hen met haar moederlijke zorg. En is het niet zo dat de spirituele ervaring van heel veel zieke mensen maakt dat wij beter begrijpen dat “de goddelijke Verlosser in de ziel van elk lijdende mens wil binnengaan door het hart van zijn heilige moeder, de eerste en verhevenste van alle verlostent”²?

3. Als Lourdes ons aanzet om na te denken over de moederlijke liefde van de Onbevleete Maagd voor haar zieke en lijdende kinderen, dan zal het volgende Internationaal Eucharistisch Congres een gelegenheid zijn om Jezus Christus, die tegenwoordig is in het Sacrament van het altaar, te aanbidden en onszelf toe te vertrouwen aan Hem als de Hoop die nooit teleurstelt, en Hem te ontvangen als het medicijn van onsterfelijkheid dat lichaam en geest geneest. Jezus Christus heeft de wereld verlost door zijn lijden, zijn dood en zijn verrijzenis en Hij wilde bij ons blijven als ‘het brood des levens’ op onze aardse pelgrimstocht. ‘De Eucharistie, ge-

1. Johannes Paulus II, Encycliek *Ecclesia de Eucharistia* (17 april 2003), 53, in: *Kerkelijke documentatie (KD)* 31/4 (6 juni 2003), 124.

2. Johannes Paulus II, apostolische Brief *Salvifici doloris* (11 februari 1984), 26, in: *Archief van de Kerken* 39/4 (april 1984), 13.

schenk van God voor het leven van de wereld': dat is het thema van het Eucharistisch Congres. Het benadrukt dat de Eucharistie het geschenk is van God aan de wereld van zijn eniggeboren Zoon, die mens is geworden en is gekruisigd. Hij brengt ons samen rond de eucharistische tafel en wekt in zijn leerlingen de liefdevolle zorg voor de lijdenden en zieken, in wie de christelijke gemeenschap het gezicht van haar Heer herkent. Zoals ik schreef in de postsynodale apostolische Exhortatie *Sacramentum caritatis*: "De christengelovigen moeten, als ze Eucharistie vieren, zich er steeds meer bewust van worden dat het offer van Christus voor allen is en de Eucharistie hen er daarom toe aanzet zelf 'gebroken brood' voor anderen te worden."³ Zo worden wij aangemoedigd om ons zelf ook in te zetten om onze broeders te helpen, met name hen die het moeilijk hebben, omdat het de roeping van iedere christen is om waarlijk samen met Jezus brood te zijn dat wordt gebroken voor het leven van de wereld.

4. Dit geeft duidelijk aan dat de pastorale ziekenzorg juist uit de Eucharistie de benodigde spirituele kracht moet putten om mensen werkelijk te kunnen helpen en hen de verlossende waarde van hun eigen lijden te helpen begrijpen. Zoals de dienaar Gods Johannes Paulus II schreef in de reeds aangehaalde apostolische Brief *Salvifici doloris*, ziet de Kerk haar lijdende broeders en zusters als het ware als vele dragers van de bovennatuurlijke kracht van Christus.⁴ Op mystieke wijze verenigd met Christus, wordt de mens die lijdt in liefde en deemoedige overgave aan Gods wil, een levend offer voor de verlossing van de wereld. Mijn dierbare voorganger stelde ook: "Hoe meer een mens door zonde wordt bedreigd, hoe zwaarder de structuren van de zonde die

onze huidige wereld bepalen, wegen, des te groter is de uitdrukingskracht die het menselijk lijden in zich draagt. En des te meer gevoelt de Kerk de noodzaak, om haar toevlucht te nemen tot de waarde van het menselijk lijden voor de redding van de wereld."⁵ Als in Québec het mysterie van de Eucharistie, Gods geschenk voor het leven van de wereld, op Wereldziekendag in een ideële parallel wordt beschouwd, wordt daarmee niet alleen de rol van het menselijk lijden in het heilswerk van God gevierd, maar kunnen in zekere zin ook de waardevolle vruchten worden geplukt die beloofd zijn aan hen die geloven. Zo wordt pijn die in geloof ontvangen wordt, de deur die toegang geeft tot het mysterie van het verlossende lijden van Jezus, waardoor wij met Hem de vrede en het geluk van zijn Verrijzenis kunnen bereiken.

5. Ik zend mijn hartelijke groeten aan allen die ziek zijn en alle mensen die op verschillende manieren voor hen zorgen. Ik nodig de diocesane en parochiegemeenschappen uit om de komende Wereldziekendag te vieren in het volle besef van de gelukkige combinatie van de 150ste verjaardag van de verschijningen van Onze Lieve Vrouwe van Lourdes en het Internationaal Eucharistisch Congres. Laat het een gelegenheid zijn om het belang te onderstrepen van de heilige Mis, van de aanbidding van het heilig Sacrament en van de viering van de Eucharistie, zodat de kapellen in onze medische centra een kloppend hart worden waarin Jezus zich telkens weer aan de Vader geeft voor het leven van de mensheid! Het vieren van de Eucharistie met zieken is, als dat in stijl en in een geest van gebed geschiedt, een echte troost voor hen die lijden en geplaagd worden door allerlei vormen van zwakte.

3. Benedictus XVI, postsynodale apostolische Exhortatie *Sacramentum caritatis* (22 februari 2007), 88, in: *KD* 35/5-6 (1 juni 2007), 155.

4. Vgl. *Salvifici doloris*, 27, in: *t.a.p.*

5. *T.a.p.*

Moge de komende Wereldziekendag daarnaast een goede gelegenheid zijn om speciaal te bidden om de moederlijke bescherming van Maria voor hen die gebukt gaan onder ziekte en voor de mensen die werken in de gezondheidszorg en in de pastorale ziekenzorg. Ik denk in het bijzonder aan priesters die op dit gebied werkzaam zijn, mannelijke en vrouwelijke religieuzen, vrijwilligers en allen die zich met grote toewijding inzetten om de zieken en noodlijdenden lichamelijk en geestelijk van dienst te zijn. Ik vertrouw hen allen toe aan Maria, de Moeder van God en onze Moeder, de Onbevleete Ontvangenis. Moge zij eenieder helpen om te getuigen dat het enige ware antwoord op de menselijke pijn en het lijden Christus

is, die door zijn verrijzenis de dood heeft overwonnen en ons het leven heeft gegeven dat geen einde kent. Met deze gevoelens schenk ik u allen van ganser harte mijn bijzondere apostolische zegen.

Vanuit het Vaticaan, 11 januari 2008

Benedictus XVI

© 2008 – Libreria Editrice Vaticana / R.-K. Kerkgenootschap in Nederland

Vertaling: drs. P.C. de Die